

Megjelen hetenkint kétszer
szerda és szombat este.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sátoralja-Ujhely, 10. sz. szám.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Apró hirdetéseknek minden garmond szó
4 fill., vastagabb betűkkel 8 fill.

Szálltárban minden garmond sor 80 fill.

ZEMPLÉN

POLITIKAI HIRLAP.

15. Mecner Gyula
főszerkesztő.

Majtényi Géza
főmunkatárs.

Előfizetési ára:

Egész évre 10 korona félévre 5 kor.
negyedévre 2.50 kor.
— Egyes szám ára 10 fillér. —

Hirdetési díj:

Hivatalos hirdetéseknek minden szó után
2 fill. Petit betűnél nagyobb, avagy disz-
betűkkel, vagy kerettel ellátott hirdetések
terméérték szerint egy négyszög centim.
után 6 fill. — Állandó hirdetéseknek ár-
kedvezmény.

Közérdekeink.

III.

— szept. 25.

Kiss Ödön h. polgármester ismeretes memorandumát mind szélesebb körben tárgyalja a város közönsége, s mind többen szólnak hozzá annak egyes tételeihez.

Nagy meglepetésünkre szolgál, hogy ama közleményünk, melyben legelsőnek ismertettük a memorandumot s nézetünket mi is teljes részletességgel fejtettük ki, — nagyon sokak helyeslésével találkozott. — Ugyanezen első közleményünknek real igazságait erősítette meg Fejes István képviselőtestületi tagnak a legközelebbi multban leközölt cikke is, melylyel az illusztris író mondhatni teljesen csatlakozik az általunk vallott elvekhez.

Igen illetékes helyen, — a sátoraljaujhelyi kereskedő társulat folyó évi szept. 20-án tartott közgyűlésében is foglalkoztak a kérdéssel. A Kereskedő Társulat határozata azért esik nagy súlylyal a latba itten, mert az anyagi rész a tervbe vett város rendezésnél tényleg és elsősorban a városunkbeli kereskedő osztályt érinti, annak existenciális kérdése, és éppen azért volt helyes, hogy a társulat igen behatóan és a legnagyobb részletességgel tanácskozva vitatta meg az ügyet. Ami ebből folyólag reánk nézve hízog, az az: hogy a Kereskedő Társulat a lapunk szept. 18-án megjelent számában leközölt tervezetünket mindenekben nemcsak helyeselte, de a közlemény tartalmáról a legmelegebb elismeréssel nyilatkozott.

Vettünk időközben több hozzájárulást is, melyek részint általánosak, részint részlegesek. Alkalomadtán rájuk térünk. Most csak egy, szintén felszínre került tervezettel foglalkozunk, melynek készítőjével semmiben sem értünk egyet, de éppen azért ismertettük, hogy rámutassunk arra, miszerint a jóakarát néha a naivitáson kívül egészen a nevetségességig elmegy, nem tudni gyarlóságából e, vagy egyszerűen feltűnési vágytól sarkaltatva.

Hozzászólás történt ugyanis a Kiss Ödön memorandumához olyan irányban, hogy a marhavásárt ki kell rekeszteni a mai vásártérről, a régi kórház telkén pedig mulatóhelyet, tennisz- és koresolya pályát, a Vöröskör kertjében pedig szintén mulatóhelyet kell létesíteni.

Ha nem tartanók az indítványt valóban naivnak, akkor bosszankodunk kellene ama rövidlátás felett, mely ilyen indítvánnyal hozakodik elő.

Sátoraljaujhelyben 12-szer van évente marhavásár. Hogy mit jelent ez, amugy is elég szomorú állapotban tengődő kereskedelmi életünkre: e kérdésre azok az ujhelyi kereskedők adhatnak legilletékesebb feleletet, kiket a marhavásároknak a pataki utmenti legelőre való kihelyezése egyszerűen tönkretenne. Jól látjuk, hogy ha valamely járvány miatt egy-egy állatvásár elmarad, szinte sir a város amaz osztálya, amely mint adóalauy

s mint fogyasztó, elsősorban vehető számba: t. i. a kereskedő osztály. Mert pénzt csakis az állatvásár hoz a vidéki népnek. Ha egy-egy tehenet, tinót, csikót vagy néhány juhot elad, annak árából szerzi be családjá részére a szükséges ruházatot, lábbelit sőt lakásába is ebből állít egy-egy új butordarabot. Ha izoláljuk a várost az állatvásártól, minden további okoskodás mellőzésével kimondhatjuk, hogy megöltük a város kereskedőinek existenciáját és lesüllyesztjük Ujhely kereskedelmi és ipari színvonalát.

Ez a terv tehát egyszerűen — naiv és csekély belátásra vall. De nem kevésbé naiv és felszínes gondolkodás kell ahhoz is, hogy bontsuk el a régi kórházat és építsünk a helyére mulatót, tennisz és koresolya pályát; a Vöröskör kertjét pedig szintén hagyjuk mulatónak.

Igen vidám kedélyű ur az indítványozó, amint alább kifogjuk mutatni. Előzőleg csak annyit kérdezzük tőle: ha odaadná-e nyugodt lelkiismerettel s a város anyagi helyzetét ismerve, a kórháznak legalább 150 ezer koronát érő telkét a célra, hogy azon még jó néhány tizezer koronás befektetéssel semmit sem jövedelmező mulató és játszó helyiségek épüljenek? Aligha. Mert az nem áll, hogy a tennisz és koresolyapályák jövedelmeznek. Fentartásuk megemészténé jövedelmüket Ujhelyben. Mert más az: játszani és más az: közterheket viselni. — Bál- és hangverseny teremre sincs ujjában szükség. Elég a meglevő. Maga a színház is elég ebben a szegény városban az ilyen célra.

A Vöröskör kertjéről már első cikkünkben kimutattuk, hogy napi piacnak a legalkalmasabb s azon esetre is, ha a város egy fillért sem épít bele, akad válaakozó aki épít s aki ezenfelül évi 8—10 ezer korona bért is fizet érte. Volna-e lelke valamelyikünknek, hogy a várost ilyen tetemes jövedelemtől megfosztja azért, hogy ez a kert évi 2—300 koronás bérelt mellett mulatónak maradjon, holott mulató ugyis fölös számmal van már és amint látjuk, ez a kert most is napról-napra üres, mert nem igen tellik polgárságunknak ma, minden utcában mulatni.

Hogy ez az állításunk mennyire komoly és alapos, arra nézve legyen szabad adatokat felhozunk.

Hogy városunkban új bálterem építésére nincs szükség, azt bizonyítjuk azzal, hogy a színház, a vármegyeház nagyterme, a Magyar Király pazar fényű, parkettázott hatalmas termei, az ipartestület új épületében levő nagyterem, mind igen alkalmasak, minden igénynek megfelelőek s a keresletet előreláthatóan még évtizedeken át kielégítik. Ezekon kívül pl. ifjúsági színi előadásokra pompásan alkalmas az állami polgári iskola hatalmas tornaterme, nyári táncvigalmak, vagy előadásokra pedig a Vádaskürtben, a Nyulkerben és a Torzsáson levő fedett, nagy tánchelyiségek.

Ha indítványozó a mulató kertet kevesli, akkor nem tudja, hogy

Sátoraljaujhelyben eddig a következő helyeken mulathatja ki magát: A vasúti állomás mellett levő s gyönyörűen rendelt Berkovics féle (Erzsébet Szálló) kert; a Heeskén a Horváth-féle és a Jakubcsó-féle kertek; a Zsolyomkán a Viniczay-féle fűrdő; a Rákóczi uton a Brach-féle kert, s a Tulipánkert a kisállomásnál; a főútcán a Széchenyi kert, a függetlenségi körhelyiség kertje, a Szilágyiné féle kert; a barátságos Kleiman féle kert, végül a Pótra és a Torzsás. Akinek ennyi mulató kert kevés, az már igazán jókedvű.

A városi adóhivatal a legutóbbi 4 nap alatt 1600 adóintőt küldött szét posta útján Sátoraljaujhely város közönségének. Kérdezzük: kevés-e nálunk a mulatóhely? Ha igen, alakítsuk át a városi adóhivatalt is, az indítványozó nagyobb öröme.

Nem fényűzésre, játékra, nem szórakozásra, de a legkomolyabb munkára kell gondolnunk s a legnagyobb takarékossgal és helyes gazdasági politikával arra törekednünk, hogy a városi közvagyon mentől jövedelmezőbbé tegyük s városunk kereskedő és iparos osztályának érdekeit okos adminisztrációval elősegítsük. Ha ez sikerül a jelennek, akkor utódaink majd táncolhatnak. Mi csak dolgozunk még most.

Zemplén vármegye az érsemjéni ünnepen.

— A Zemplén tudósítójától. —

— szept. 24.

Abtől az országos ünneplésből, melynek színhelye Érsemjén község volt folyó hó 22-én, hol Kazinczy Ferencnek, a halhatatlan nyelv-reformator mellsobrát és emléktábláját leplezték le — méltóképen vette ki részét Zemplén vármegye közönsége, valamint a „Zemplénvármegyei Kazinczy-kör“ melyet erős szálak csatolnak a magyar irodalom ez örök emlékü férfiahoz.

Zemplén vármegye történelmi emlékekben, mondhatjuk: pazarul gazdag földjén elterülő Széphalom, a Kazinczy Ferenc korának irodalmi központja, hova összefut a szent öreg levelezése révén a fejlődő irodalmi élet minden érdekszála. S ha más nem is, maga ez a tény elegendő arra, hogy azokból az ünneplésekből, melyeknek központja Kazinczy Ferenc: e vármegye közönsége igyekezzék magának méltó részt biztosítani. S amint biztosított mindenkoron, úgy az érsemjéni ünnepen is impozáns képviselteséssel sietett erősíteni az áldozati tüzek lángjait, melyeket a magyar nemzet mindenkor élő kegyelete örök emlékü fiának ez igazi kultur-ünnepek keretében gyujtott.

Az érsemjéni országos ünneplés részleteiről a fővárosi lapok már ki-merítően beszámoltak s így tudósi-

tásunkat csak azon mozzanatokra terjesztjük ki, melyek az ünnepek zemplénvármegyei vonatkozásu részét adták, biztosítva Zemplén vármegye közönségének az öt megillető helyet a kegyeletes megemlékezésnek emelt oltár körül.

Kazinczy Ferenc érsemjéni szobrának leleplezési ünnepe folyó hó 22-én délután 3 órakor zajlott le s e napon az egész ország figyelme fordult e biharmegyei község felé.

A mellsobrot Fráter Lóránd, a népszerű, neves dalos, az „ujkori troubadur“ állította fel s a kivitel Horvai szobrászművész geniejét dicséri.

Az ünnepségnak — mint azt már lapunkban jeleztük is — egyik díszelnöke id. Mecner Gyula, Zemplén vármegye főispánja volt, ki szintén személyesen vett részt az érsemjéni szobor leleplezésén. Zemplén vármegye közönségének képviselőletében Dókus Gyula es. és ki. kamarás alispán, a „Zemplénvármegyei Kazinczy-kör“ képviselőletében pedig dr. Hornyay Béla főtitkár vetek részt az ünnepen.

Az ünnepség utolsó pontja a leleplezett emlékmű megkoszoruzása volt.

Dókus Gyula alispán Zemplén vármegye törvényhatósága nevében a következő nagyhátásu beszéd kíséretében tette le a vármegye koszoruját a szobor talapzatára:

Széphalomról, hol Kazinczy Ferencnek a nemzeti kegyelet által megszentelt hamvai nyugosznak: hoztam e koszorut s teszem azt le Zemplén vármegye közönségének soha nem muló hálája és kegyelete jeléül azzal a hő óhajattal, hogy a mily igaz, őszinte szeretettel küldötte Zemplén vármegye közönsége az örök nyugóhelyről a születési helyre e koszorut, úgy szeresse széles e hazában a magyar a magyart.

Az alispán által e beszéd kíséretében letett díszes babékoszorúnak a vármegye színeit viselő széles szalagján e felírás volt: „Zemplén vármegye közönsége — hálája és kegyelete jeléül.“

Dr. Hornyay Béla, mint a Kazinczy-kör főtitkára a „Zemplénvármegyei Kazinczy-kör“ nevében szintén koszorut helyezett el a szobron, a következő mély gondolatokkal telt beszéd kíséretében:

Zemplén vármegyében a széphalmi dombtetőn, honnan messze belátni a szomszéd vármegyék kéklő hegyeit s hol a beláthatatlan alföldi róna ölelkezve simul a Kárpátok lépcsője: az ujhelyi hegyekhez — élt egykor s pihen jelenleg Kazinczy Ferenc.

Művelt, nemes lélek szebb lakóhelyet alig találhatott volna és költő méltóbb, csendesebb s regényesebb helyen nem pihen. Sötét felhők és vén tölgyek ágai egymásra borulva tetmplot alkotnak s e lombkupola alatt emelkedik szerettei sírjától körülveve Kazinczy siremléke. A felkelő nap először

Házi vízvezeték
berendezéseket készít

KATONA BÉLA

vízvezeték építési irodája

Sátoraljaujhely, Kossuth-utca

Telefon 74.

Kulics-féle ház.

Telefon 74

üdvözi e helyet s a leáldozó nap sugarai utoljára gyujtanak szövétneket sirhalma fölött.

A babérhoz, melyet a „Zemplénvármegyei Kazinczy-kör“ kegyelese s elismerése jelül küldött, hozzáfűztünk szeretett sirjáról repkény ágakat s azokat az ágakat, melyeknek az ő porladó szívük adott tápot s életet, elhoztuk a sirról, hogy oda helyezzük a bölcsőre, hogy miként életükben szeretettel simultak hozzá, úgy simuljanak e repkény ágak az éreszoborhoz.

Látnoki előrelátás következő sorokat vésette sirjára:

„Lelke fölötté lebeg, hatván mindentélé
Mert friss szellő hálás honkeblekre viszi.“

S a jóslat teljesedett, a friss szellő lelkét széthordotta az egész országban, itt van közöttünk, velünk s egy-egy atomját belehelte, magába zárta minden magyar szív, hogy buzdítsa, lelkesítse s hazafiságra tanítsa. Elhozta a friss szellő ide is s most már nem lesz bölcsője jeltelen, miként sirja nem az.

A hatalmas sudart vihar megtépheti, szélvész ágait letörheti, de kizöldül koronája újra, ha gyökereivel a termő földbe erősen kapaszkodik. Balsors üldözheti a nemzetet, ellenségei megtéphetik, kitérhetik alkotmányát, de újra kihajt az, ha nyelvéhez törhetlenül ragaszkodik, mert „nyelvében él a nemzet.“

Kazinczy Ferencz volt az, ki nyelvünk szeretetére újra megtanított s ezáltal visszaadta hanyatló erőnk s ezért miként neve halhatatlan, úgy hálánk örök marad.

Ersemjén lakói! Legyen e szobor békében büszkeségek, harcban bátorítók, legyen az nektek oly drága ereklyétek és szent talizmánok, mint a mily drága s szent nekünk a a sirhalom, melynek elnémet lakója még most is hangosan beszél, hirdelve a magyar nyelv szépségét s a hazafiságot harsogva közénk.

Az önérdék szolgálatában.

(Válasz egy atya levelére.)

— szept. 24.

A mélyen tisztelt szerkesztő ur szives engedelmével válaszolni akarok az e lap vasárnapi számában megjelent s a szerkesztőhöz intézett levélre. A szerkesztőség ugyan megadta a felvilágosítást s helyesen kifejtette, hogy a polgári iskola ügyében elfoglalt álláspontja a régi s a folyó 75. számában tett megjegyzései nem ellenmondók az előző években tett megjegyzésével, óhajálom.

Es mégis fel kell szólnom. De nem a téma érdemleges részével akarok foglalkozni, mert mint igazgató s intézetulajdonos sem pro sem kontra állást nem foglalhatok, de igenis reflektálnom kell cikkirő urnak többször kifejezésre juttatott véleményére, miszerint a vezetésem alatt álló intézet tisztán az önérdék szolgálatában áll. — Ez a kijelentés vagy rosszakaratra, vagy tájékoztatatlanságra vall.

Ha tisztán szociológiai szempontból, vagy a modern ethika szempontjából fogom fel cikkirő ur véleményét, úgy igazat kell adnom. A magánérdek minden rossz és minden haszontalan, de egyben minden szép és hasznos dolog rugója. Nincs oly intézmény, nincs oly társadalmi vagy individuális cselekedet, melynek alapja nem az önérdék lenne. A kereskedő ember, a hivatalnok ember, az imádkozó, de még a jótéteményt eszközölő egyén is önérdékből tesz mindent, mert mindenki jutalmat remél tettéért, legyen ez anyagi, vagy az emberiség elismerése, vagy a felsőbb hatalomtól várandó jutalom.

Cikkirő ur azonban kifejezését megkülönböztetésül használja, amennyiben csak a mi iskolánk áll az önérdék szolgálatában és e végből nem tartja életképesnek. Az iskola

reputációján esett sérelemre tehát jogos a felszólalásom és aztán a t. közönségre bízom annak megítélését, hogy ki szól hevesebb elfogultsággal, ki tárgyilagosabb, egyszóval ki részén van az igazság.

Az iskola megalapításának történetét mindenki ismeri. Tudvalevőleg a kir. tanfelügyelőség véleményezésére adta meg a minisztérium az iskolanyitási engedélyt s később a nyilvánossági jogot. E részről önérdékről szó sem lehet.

A második tanévben iskolánkba 130 tanuló iratkozott be. Oly szám ez, a melylyel más iskola aligha dicsekedhetett alapításának második évében. A 130 tanulónak 130 szülője már kis társadalmat képez. A mit pedig egész társadalom tesz, az már nem magánérdek, hanem közérdek. Vagy talán azt hiszi t. cikkirő ur, mint újságbeli atya, hogy az a 130 szülő az én kedvemért adta be gyermekeit intézetembe? Nem! Mind-egyik erkölcsi kötelességének tekint, hogy fiát iskoláztassa. Aki tehetős, az megfizeti a kiszabott tandíjat, a ki nem, az fél vagy egész tandíjmenteséget igyekezett elnyerni. Az pedig nem áll, hogy 100 szülő adta a gimnáziumba a gyermekét azért, mert nekik ezen iskola meg nem felelt. Nem igaz azért, mert a gimnáziumban a létszám jóval lepadt s nem igaz azért, mert a tandíj a gimnáziumban sem sokkal kisebb. Ugy látszik, hogy a közönségre sem vonatkozik az „önérdek“ fogalma.

Vagy tán azok állanak a kissé merészen kifejtett ethikai fogalom szolgálatában, kik szerény díjazásért teljes ambícióval, igaz lelkesedéssel tanítanak és elvégzik a rájuk bízott teendőket, de egyben agítanak is az iskola érdekében? Az intézet tanárait sokkal kevésbé vezérli az önérdék, mint más jellegű iskola tanárait.

E szerint csak én vagyok hátra. Csak én állok az önérdék szolgálatában. Csak én vagyok az, ki a kulturát üzletszerűen szolgálja. Nézzük csak! Ezekre menő befektetéssel tettem eleget a közhajnak és megnyitottam az új iskolát. Otthagytam fővárosi állásomat, hogy a szervezést elősegítem. Az iskola második tanévében újból tetemes összeget kellett befektetnem, hogy úgy az épület, mint a felszerelés korszerű legyen. Jelenleg van körülbelül 130 tanítványom, ezek közül 40 tandíjkezdvevényben részesül, mert a városnak kívül én is a saját hatáskörömben adtam kedvezményt. Megtettem azt, hogy 1000 kor. segély fejében 2450 koronára terjedő tandíjelengedést biztosítottam a városnak. Ennek dacára t. atya tessék csak annak a 100 gimnázistának e szüleit hozzám küldeni, vajjon közülök 75 nem kap-e olcsóbban nálunk helyet fia számára, mint a gimnáziumban.

Az érdeklődő egyéneknek készséggel bebizonyíthatom azt is, hogy ha 140 teljes tandíjat fizető növendékem lenne, akkor lenne csak akkora jövedelemem, mint egy állami polgári iskola igazgatójának. De azért kétszer annyit tanítok mint az állami igazgató, ingyen kezelem a tandíjat, ingyen végzem az adminisztrációt, ellátom az iskola szellemi és anyagi ügyeit. Ifjúkori ambíciómat, egész fizikai időmet az iskolának szentelem. Költséget nem sajnálva az állami iskolák számára kiszabott tervet kibővítettem s mindenben azon vagyok, hogy az iskola jó hirhez jusson s hogy a még nem létező állami iskolát pótolja.

Mindezekben ugyebár kevés a szoros értelmében vett „önérdek“.

Es mégis van!

Kedvező körülmények között évek mulva az állam mégis csak államosítja iskolánkat. Hiszem ezt azért, mert egy a kir. tanfelügyelő ur, mint a miniszteri szakfelügyelő ur illetékes helyen ki is jelentette ezt. Hiszem ezt azért, mert az állam inkább alapít valamire, mint semmire. Példa erre városunk is. Az állami elemi is-

kola 1-2 hitközségi iskola megszünetésével nyilhatott meg. A polgári leány iskola sem nyílt meg mint állami iskola, hanem a városi iskola államosított. És így van ez ország-szerte. Hát hogy is képzelhető el, hogy a 18-20 ezer lakosból álló Ujhelynek az állam még egy fiúiskolát adjon, a helyett, hogy a jelenlegi fentartsa, csupán a fentartásban állna be változás és tán az épületben.

Mihelyt tehát az állam a fentartó: én missziómat befejeztem és csak mint szerény oktató járulhatok hozzá annak továbbfejlesztéséhez. — Addig azonban minden tehetséggel azon leszek, hogy a talajt előkészítsem s azon szép mozgalomhoz csatlakozzam, mely az állami iskola létesítését tűzte ki célul.

Rosszul teszi azonban az a tisztelt atya (ki bizonyára azért maradt a névtelenség homályában, hogy véleményét általánosíthassa), hogy a zsenge esemétét csirájában akarja megfojtani és oly flegmán nyilatkozik — mondhatnám rosszakarattal — egy szépen fejlődő iskoláról, intencióit rosszra magyarázván. Erősen hiszem, hogy Ujhely társadalmában jelenleg nem sok atya van, ki cikkirőval egyetért és hiszem, hogy ezen tisztelt atyához sem lesz többé szerencsém.

Kertész Ödön,
polg. isk. igazgató.

VÁRMEGYE ÉS VÁROS.

(Városi közgyűlés. Sátoraljaujhely r. tan. város képviselőtestülete szeptember hó 27. napján délután 3 órakor a városháza tanácstermében rendkívüli közgyűlést tart. A rendkívüli közgyűlés tárgysorozata a következő:

1. Küldöttségi jelentés az 1908. évi legtöbb adófizetők névjegyzékének kiigazításáról.
2. A vízvezetési szolgálati medence céljára megvásárolt területre vonatkozó szerződés bemutatása.
3. Landerberger Sándor kertész ápoltatása után felmerült gyógydíj kifizetése tárgyában kelt tanácsai javaslat.
4. Kertész Ödön polg. fiúiskola igazgatójának köszönő levele, az iskola részére megszavazott szubvencióért.
5. A tanács határozati javaslata a vágóhid épületébe a vízvezeték bevezetése tárgyában.
6. Polgármester jelentése a villanyvilágítási berendezés jó karban tartásának és a fogyasztás ellenőrzésének megalakítandó bizottságba két tagnak beválasztása.
7. A tanács javaslata az izr. anyahitközség Kazinczy-utcai háza után kivetett csatornázási díj leírása tárgyában.
8. Építkezési bizottság és dr. Hornyay Bélának előterjesztései a régi kórház telkének felosztására és értékesítésére vonatkozólag.
9. Polgármester előterjesztésének a fontosabb teendők ellátásával megbízott díjnokoktól a hivatali eskü kivétele tárgyában.
10. Belügyminiszteri intézkedés a hordár ipar gyakorlásáról alkotott szabályrendelet jóváhagyása tárgyában.
11. Polgármester előterjesztése a hiteles kataszteri térkép beszerzése tárgyában.
12. Belügyminiszteri intézkedés kiskoru Grosz Szerén születési anyakönyvi kivonatának beszerzése körül felmerült költségek megtérítése tárgyában.
13. A tanács határozatának jóváhagyása tárgyában Hegyi Gyula állandó segélyben történt részletése tárgyában.
14. Tanács javaslata a Csalogány-köz rendezése tárgyában.
15. Bogyay Béla és társainak kérvénye a hivatalos órák megváltoztatása iránt.
16. Tíz rendbeli illetőségi ügy letárgyalása.
17. Pénzügyi bizottság jelentése az állami elemi iskola fűtő anyagának megállapítása tárgyában.

(Az áll. népnevelésügyi bizottság ülése. A törvényhatósági állandó népnevelési bizottság folyó évi szeptember hó 25-én délután 6 órakor a városháza kis tanácstermében ülést tart.

HIREK.

— Kinevezés. A m. kir. igazságügyminiszter Atlasz Jakab kisszebeni kir. járásbírói díjnokot a nagymihályi kir. járásbíróshoz irnokká nevezte ki.

— Fejes István ünneplése. Az alsózempléni ev. ref. egyházmegye f. hó 24-én kezdte meg Sárospatakon évi rendes őszi közgyűlését, melynek első tárgya Fejes István sátoraljaujhelyi esperes lelkésznek üdvözlése volt azon alkalomból, hogy a kiváló buzgalmu költő-pap 25 év óta gondnoka az ősi főiskolának. Fejes István nagy elfoglaltságára s hajlói korára való hivatkozással a gondnoki állásról való lemondását jelentette be az egyházmegyének; azonban Novák Lajos dr. főiskolai igazgató, majd a közgyűlésen szintén megjelent Kun Bertalan püspök megható, szép beszédek hatására alatt lemondását visszavonta. Valósággal elragadó volt az ősz költőpap beszéde Könyezett ő maga is, de vele együtt az egész illusztris gyülekezet, midőn e szavakat mondotta: „Visszavonom a lemondásomat, mert látom, hogy egy, 92 év sulya alatt meg nem tört nagy vezér állanak a seregnek élén, a melynek zászlója alá én is hűséget esküdtem, s amely zászlót elhagyni még a kor hatása alatt sem lehet, csak a csatateren harcolva lehet e zászló alatt meghalni.“ Délben nagy diszebedet adott a főiskola tanári kara a püspök s a jubiláns gondnok tiszteletére.

Szent-Györgyi Vilmos †.

Sátoraljaujhely város kereskedő osztályának egyik legelőkelőbb és közbecsülésben állott tagja fejezte be tevékeny és példás életét. Szent-Györgyi Vilmos, Zemplén vármegye törvényhatósági bizottságának, Sátoraljaujhely város képviselőtestületének, a sátoraljaujhelyi ev. ref. egyháztanácsnak, a Sátoraljaujhelyi Takarékpénztár igazgatóságának, valamint számos társadalmi és közjótékonyági bizottságnak tagja, előkelő városi polgár, 57 éves korában, hosszú szenvedés után e hó 22-én meghalt. — Üzlete legrégibb volt egész Zemplén vármegyében, melyet mintegy érezve közeledő végét, csak nem rég oszlott fel. Temetése tegnap délután ment végbe a megye és város előkelőségének részvéte mellett. — Igaz részvétünk kísérté sirjába a derék, talpig becsületes, hű polgárt.

Szülészeti szakosztályi ülés.

A „Zemplénmegyei Gazdasági Egyesület“ szülészeti szakosztálya folyó évi szeptember hó 30-án d. u. 2 órakor a vármegyeház kistermében rendkívüli ülést tart, melyre a t. tagok szives megjelenését kéri az elnökség.

— Főispánjaink arcképei közül, melyeknek megfestésével Zemplén vármegye tudvalevőleg ifj. Dongó Géza festőművészt bízta meg: a legközelebbi vármegyei közgyűlésen két arckép-festmény lesz bemutatva a törvényhatósági bizottság tagjainak. Az egyik portrait Molnár István főispánt ábrázolja s már teljesen kész van, a másik Dókus József főispán arckép-festménye s most áll befejezés alatt. A két képet a legközelebb tartandó közgyűlés napján a művész kiállítja a közgyűlési teremben s a törvényhatósági bizottság tagjai személyesen is meggyőződést szerezhetnek maguknak afelől, hogy ifj. Dongó Géza hivatottsággal és sikerrel fog megfelelni a reábizott feladatnak. Hogy milyen sikerrel: arra következtetni lehet a két kiállításra kerülő portraiból, melyek a maguk valóságában többet mondanak, mint a dícséret szavai s bizonyítják, hogy a vármegye megbízatása nem ért méltatlant. Dókus József arckép-festménye még befejezetlenül, kidolgozás alatt áll ifj. Dongó Géza műtermében, de az is lehet, hogy a közgyűlés napjára már be lesz fejezve.

— A „Bodrogközi Jótékony Nőegyesület” ünnepélye. Megemlítettük már, hogy a „Bodrogközi Jótékony Nőegyesület” folyó hó 29-én délután Perbenyiken a „Nyesés”-ben népnepélyt rendez s e napon lesz ama sorsjáték huzása is, melyet a nőegylet rendezett áldásos célt szolgáló alapja javára. A nyereménytárgyak folyó hó 26., 27., és 28-án a „Nyesés”-ben lesznek kiállítva s ingyen tekinthetők meg, maga a sorsjáték huzása e hó 29-én ejtetik meg kapcsolatosan a népnepélylyel. — Az ünnepélyen felszolgálható ételek s italok árjegyzékét félreértések s esetleges visszaélések megszüntetése céljából a nőegylet elnöksége a következőkben teszi közzé: Thea két drb. süteménnyel 80 fillér, hideg kávé két drb. süteménnyel 60, jegeskávé két drb. süteménnyel 80, fagyalt két drb. süteménnyel 80, fekete kávé 20, sonka kenyérral 80, vaj kenyérral 30, torta 40, nagyobb sütemény külön 8, kisebb sütemény külön 4, 1 pohár pezsgő 80, 1 pohár cognac 50, 1 pohár limonádé 20, szőlő 20 fillér. A kiszolgálás fél 3 órakor veszi kezdetét.

— Munkások gyűlése. A sátoraljaujhelyi vasuti munkások folyó hó 26-án este 6 órakor a Weisz-féle „Nyul” kerthelyiségében nyilvános gyűlést tartanak. Napirend: A vasutasok gazdasági és politikai helyzete.

— Vízvezetékek rongálása. Nem ritka eset, sőt nagyon is napirenden van, hogy csintalan utcai gyerekek a vízvezetési tűzcsapokat s a már szintén felállított közutakat meg rongálják. A Vágóhid- és Kisuj-utcák sarkán levő közut csapját is eltörték e napokban, mire a víz megeredt s egész éjjel zuhogva folyt, felzattva és megrongálva a székérut kövezetét. A víztelepen felállított jelzőkészülék mutatta a bajt, de mire a műszaki közegek rátaláltak a megrongált kutra, addig már nagy területen kimosta az erősen ömlő víz a kövezetet. A rendőrség kezébe nem űt, hanem nádpalcát kérünk, amelynek alkalmazásával alaposan le lehetne szoktatni az utcai gyerekeket a közvagyon rongálásáról. Különben a vízvezetési szerelvények rongálói ellen Kiss Ödön h. polgármester már léptetett élethe megtorló intézkedéseket. Felhívás utján közli a város közönségével, hogy a vízvezetési szerelvények rongálói 500 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel s elzárással lesznek büntetve.

— Kéményseprők gyűlése. Emlegettük annak idején, hogy az ország felsővidékén fekvő, mintegy 10—12 vármegye kéményseprő iparosai a „Felvidéki Kéményseprő Ipartársulat” megalakítást mondták ki. Az ipartársulat alapszabálytervezetét Kaposy Géza bodzásujlaki kéményseprő mester már elkészítette s azt a különböző vármegyék kiküldötteiből alakult bizottság e hó 22-én, Sátoraljaujhelyben a „Magyar Király” szállóban tartott gyűlésen tárgyalta. — A tűzrendészeti és kéményseprési díjakról szóló vármegyei szabályrendelet megváltoztatása iránt memorandumot intéznek az alispánhoz. Az új ipartársulat alakuló közgyűlését Sátoraljaujhelybe, f. évi október 27-ikére hívták egybe.

— Birkózások a cirkuszban. Wilson cirkuszigazgatónak a Tornatéren felállított cirkuszában folyó hó 23-án vette kezdetét a nemzetközi bajnok birkózó verseny, melynek díjaujl Wilson igazgató 1000 koronát tűzött ki. A bajnok birkózó versenyben közönségünknek még eddig ismeretlen birkózók vesznek részt. Résztvevőre jelentkezők: Rudolf Horkai amerikai, Winter József berlini, Giovanni Richard olasz, Rossov Simon kozák, Kara török, Hans Kaván sziléziai s Nagy Sándor és Károly magyar birkózók. A birkózás első napján Winter József berlini birkózó és Rossov orosz birkózó legyőzték ellenfelüket, míg második nap, folyó hó 24-én Nagy Károly és Hanz Kaván kerül-

tek ki a bajnok birkózásból győztesen. A birkózó verseny — dacára a hűvös időjárásnak — a közönség fokozódó érdeklődése mellett folyik.

— Kifosztott persely. Tokajból írják: Elszomorító látvány tárult a róm. kath. hívők szemei elé, midőn f. hó 23-án reggel a gör. kath. templomba beléptek. A karzatról egy vastag kötél lógott le, — míg a karzat alatt padok, állványok voltak egymás fölé rakva. Rablók jártak az éjjel a templomban, kik feltörték a Szt. Antal perselyt, melyből körülbelül 20 forintot vittek magukkal. A tetteseket a csendőrség nyomozza.

— Ménvásár Sátoraljaujhelyben. A földmivvelésügyi m. kir. miniszteriumnak rendelete értelmében a teljes koru méneknek az állam részére leendő vásárlását a kiküldött miniszteri biztos f. hó 26-án d. e. 9 órakor fogja megkezdeni. A lóvásárlás a Hecskén a lókaránban lesz.

— Tűzek Nagymihályban. Pár nap előtt Nagymihályban két tűz eset fordult elő, melyek az ottani tűzoltóság erélyes és eredményes közbelépése folytán mihamar lokálizálva lettek, s így nagyobb kár nem származott.

— Járvány. Sztára községben a ragadós száj- és körömfájás járvány-szerűleg lépett fel a hasított körmű állatok közt, miért is a nagymihályi főszolgabíró Sztára, Örmező, Gödrös, Izbugya, Ordasfalva, Nádasfalva és Laborefalva községekre a zárlatot elrendelte. Konstatáltatott a járvány a varannói járás területén is, hol szintén több község lett zárlat alá helyezve. A bányai állomáson a marha lerakó hely egyelőre bezárattott. — A veszedelem a gálszécsi járásban is mutatkozik.

— Tisztviselők lefoglalható fizetése. Dr. Günther Antal m. kir. igazságügyi miniszter az állami tisztviselők fizetéséből lefoglalható részt az eddigi 1600 kor. helyett 2000 koronában állapította meg.

— Eladó. Két darab jó karban lévő gyermek vaságy 10—12 éves gyermekek részére matraccal együtt. Cim a kiadóhivatalban.

— Kiadó egy szépen butorozott udvari szoba. Cim a kiadóhivatalban.

Meglepi a szülőket

a SCOTT-féle Emulsio hatása minden alkalommal, ha azt angolokorban szenvedő gyermeküknek adják. A SCOTT-féle Emulsio feltűnő gyorsan gyógyítja és izmosítja a gyermeket,

erősíti a csontokat

és elősegíti fejlődésüket. Ily rendkívüli gyógyhatás valóban csak ilyen kiváló szerrel érhető el. A SCOTT csakis elsőrendű alkatrészeket tartalmaz s az eredeti SCOTT-féle eljárás okozza, hogy hatásában félülmulhatatlan és nemcsak fiatal és öreg hanem még a halál küszöbén hitt gyermek is könnyen emészti. Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 f. Kapható minden gyógytárban.



Az Emulsio vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjéget — a halászt — kérjük figyelembe venni

Elfogott pénzhamisítók.

— Saját tudósítónktól. —

— szept. 25.

Ugy a sátoraljaujhelyi rendőrség, mint a sárospataki csendőrök régóta kutat egy bünszöveget után, mely hamis 1 forintos pénzsekkel árasztja el a közel vidéket. A helybeli rendőrség nyomozása eredményre vezetett: ma már a hamis pénzek forgalomba hozói: Ujfalussi Albert s Kárász Károly a kir. ügyészség fogházában várják büntetésüket.

A helybeli rendőrség figyelmét felkeltette az a körülmény, hogy a Sárospatakon forgalomba hozott hamis forintok azonosak a Sátoraljau-

helyben forgalomba hozottakkal. Kétségtelen, hogy a hamis pénzek forrásának városunkban kellett lenni.

A rendőrség először a városunkban tartózkodó büntetett elbűnült, fegyház viselt embereket vette megfigyelés alá s mikor tudomására jött, hogy egyik károsult a hamis pénzt Ujfalussi Alberttől kapta, azonnal elrendelte nála a házmotozást.

Kelner Győző tb. rendőrtollnok, Tállyai Kálmán rendőr szakaszvezető, Nagyfejeő Gyula és Kovács Ferenc rendőrök kíséretében elment Ujfalussi Albert Csillag-utca 352. sz. alatt levő lakására s elrendelvé Ujfalussi megmotozását, zsebében 5 darab hamis pénzt találtak. Mig Ujfalustit a rendőrség megmotozta s vasra verte: észrevették, hogy egy ember kiugorva az ablakon: elfut. Kovács Ferenc rendőr futott utána s hosszas üldözés után a rendőrnek sikerült a revolverrel hadonászó embert a Vágóhid tájékán elfogni.

Azután a két jómadarat beszállították a rendőrségre, hol azonnal kihallgatták őket.

Ujfalussi Albert tarcali születésű 34 éves, gkath. vallású, nős napszámos magánokirat hamisítás miatt három évig ült fegyházban Vácott, honnan 1907. évi március 17-én feltételeken szabadságolták: azóta Sátoraljaujhelyben volt s a vízvezetési munkálatoknál volt alkalmazva, honnan a napokban bocsátották el.

Vallomásában elmondta, hogy ő gipszbe nyomott formába ölmot és cinket öntve, készítette a hamis pénzt, vallomása szerint eddig 14 darabot, melyek közül négyet Lipcei József sárospataki lakosnál, egyet Zajka Ferencnél, lakásadójánál négyet pedig Kárász Károly nevű társánál helyeztet el, mivel a váci fegyházban ismerkedett meg. Ez a Kárász Károly azon egyén, ki lakásából megszökött, s a kit Kovács rendőr a Vágóhid mellett fogott el, s ki Ujfalussinak büntársa.

Mikor Kárász Károly megmotozását foganatosította a rendőrség: oly ruhaneműt s tárgyakat találtak nála, melyekről kiderült, hogy azok a Primche Jakab kárára elkövetett betöréses lopásból származnak, melyet eddig ismeretlen tettes f. hó 23-áról 24-ére menő éjjelen követett el. Kárászárda rendőrőrmester meg is találta lakásán a Primche Jakab kárára ellopott hat pár ezüst evőeszközt is. S így Ujfalassinak e szintén fegyházat ült tettes társában egyszersmind a rendőrség kezébe került a Primche Jakabnál elkövetett betöréses lopás tettese is.

A két jómadarat a rendőrség természetesen a B. P. 141. §. 2. pontja alapján előzetes letartóztatásba helyezte s ma, f. hó 25-én délelőtt át-kisértette a kir. ügyészség fogházába.

TANÜGY.

— Kinevezés. A tőketerebesi állami népiskolánál Schidek Agostné nyugdíjazásával üresedésbe jött tanítónői állásra a vall. és közk. m. kir. miniszter, pályázat kiírásának mellőzéseivel Oláh Mária roznói lakos, kitűnően képesített tanítónőt nevezte ki.

— A tállyai állami óvoda fejlesztése. A kultuszminiszter megbizta Zemplén vármegye tanfelügyelőjét, hogy Tállyán, — tekintettel az óvóköteles gyermekek nagy számára, — az állami óvodánál egy II. óvodai terem és II. óvodai állás szervezése tárgyában a községgel folytasson tárgyalást. Beregszászy István kir. tanfelügyelő e célból f. hó 22-én kiutazott Tállyára s mert a község a megfelelő anyagi támogatástól nem vonakodik, Tállyán a II. óvoda is meglesz nyitható nemsokára.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

Éhler Gyula.

HIRDETÉSEK.

Egy vizsgázott kazán tüzelő

kerestetik október 1-ére a sátoraljaujhelyi közkórházba. Feltételek a gondnoknál megtudhatók. — Nőtlen lakatos előnyben részesül.

Bérbeadó

Sátoraljaujhelyben, a Fő-téren lévő „Oroszlán” korcsma emeletén 3 udvari szobából álló lakás mellékhelyiségeivel együtt.

Értekezhetni dr. Grosz Dezső esődtömeggondnokkal.

16042/1907. Polg. szám.

Hirdetmény.

A sátoraljaujhelyi kir. törvényszék mint birtokbiróság közhírré teszi, hogy a Latorcza folyón Zétény község határában létesítendő 39/64. számmal sorolandó átvágás céljaira, nevezett község határában kisajátítandó területnek kártalanítása végett, az eljárás megkezdésére az 1907. évi október hó 2-ik (második) és netán következő napjainak mindenkor d. e. 10 óráját Zétény község házához és onnan a helyszínére kitűzte és a tárgyalás vezetésére Ferenczy Sándor kir. tvszéki bírót, jegyzőkönyvvezetővel kiküldötte.

Közhírré teszi egyben azt is, hogy az érdekelteknek a tárgyalásról netán leendő elmaradása, a kártalanítás felett hozandó érdemleges határozatot nem gátolja.

Kelt Sátoraljaujhelyben, a kir. törvényszéknél 1907. évi szeptember hó 14-ik napján.

Kun József,
kir. törvényszéki bír.

Magyar királyi államvasutak.

206331/1907. szám.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága az 1908. évi január hó 1-től december hó 31-ig, esetleg a következő két évben, tehát az 1910. év végéig évenként szükséges:

1000 métermázsa gyapotfonal csapágyakhoz,
800 kilogramm kenőbelekhez
szállítása iránt nyilvános pályázatot hirdet.
Az igazgatóság jogában állandó a fenti mennyiségekből 25% erejéig többet vagy kevesebbet megrendelni.

Ajánlat tehető egyes anyagokra és kisebb mennyiségekre is, egy vagy három évre is.

Az ajánlatok ivenként egy koronás okmánybéllyel ellátva lezárandók és czég pecsétjével lepecsételendők és legkésőbb 1907. évi október hó 25-én déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak igazgatósága anyag és leltár beszerzési szakosztályánál nyújtandók be.

Bánatpénzképen az ajánlott anyag egy évi értékének 5%-a legkésőbb 1907. évi október hó 24-én déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak budapesti főpénztáránál teendő le.

A szállításra nézve mérvadók és kötelezők a 122291/96. sz. általános szállítási feltételek és az ajánlati felhívásban foglalt minőségi feltételek.

A pályázat és szállításra vonatkozó egyéb részletes módzatok az ajánlati felhívásban foglaltatnak, mely az igazgatóság anyag és leltár beszerzési szakosztályánál és valamennyi üzletvezetőségénél megszerezhető.

Az anyag és leltár beszerzési szakosztály ezen ajánlati felhívást ingyen adja ki, esetleg kívánatra postán is megküldi.

Budapest, 1907. szeptember hóban.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

195567/1907. sz.

Magyar királyi államvasutak.

Pályázati hirdetmény.

Az alulírt igazgatóság a magyar királyi államvasutak részére a jövő 1908. évi január hó elsejétől számítandó egy, három illetve öt éven át felmerülő tömitési lemezek, ebonit és ruggyantanemű anyagok szállítását biztosítani szándékozáva, ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A kiírás tárgyát képező árukat előtüntető jegyzék, mely egyszersmind ajánlati mintául szolgál, valamint a szállításra vonatkozó részletes módzatok a magyar királyi államvasutak igazgatósága anyag és leltár beszerzési (A. III.) szakosztályánál (Budapest, Andrássy-ut 73. sz. II. emelet 40. ajtó) ingyen megkaphatók.

A szabályszerűen kiállított ajánlatok legkésőbb folyó évi október hó 15-ének déli 12 órájáig a magyar királyi államvasutak anyag és leltár beszerzési szakosztályában átadandók, illetőleg posta útján odaküldendők és a boríték ezen külsővel látandó el: „Ajánlat 195567/1907. A. III. számhoz.”

Bánatpénzül az ajánlott üvegáruk egyévi értékének 5%-a készpénz, vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban legkésőbb f. évi október hó 14-én déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak budapesti főpénztáránál leteendő.

Később benyújtott ajánlatok, valamint olyanok, melyek nem pontosan és a részletes módzatok betartása mellett állítatnak ki, végül olyanok, melyek után bánatpénz nem tétetett le, figyelembe nem fognak vétetni.

Budapest, 1907. szeptember hó.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

Bérbeadó birtok.

Nyirbogdányi határban lévő „Makkos tanya” nevű tagi birtok, szeszgyár, malom és olajütővel bérbeadó.

Feltételek megtudhatók dr. Adriányi Béla ügyvédnél Sátoraljaujhelyben.

Magyar királyi államvasutak.

203363/1907. szám.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága az 1908. évi január hó 1-től december hó 31-ig az esetleg következő két évben, tehát az 1910. év végéig évenként szükséges:

3000 métermázsa csepű,
3000 „ jutfonal és
400 „ tisztított kender
szállítása iránt nyilvános pályázatot hirdet.

Az igazgatóság jogában állandó a fenti mennyiségekből 25% erejéig többet, vagy kevesebbet megrendelni.

Ajánlat tehető egyes anyagokra és kisebb mennyiségben is; egy vagy három évre is.

Az ivenként egy koronás okmánybéllyel ellátott ajánlatok lezárandók és czég pecsétjével lepecsételendők és legkésőbb 1907. évi október hó 22-én déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak igazgatósága anyag és leltárbeszerzési szakosztályánál nyújtandók be, vagy postán odaküldendők.

Bánatpénzképen az anyag egy évi értékének 5%-a legkésőbb 1907. évi október hó 21-én déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak budapesti főpénztáránál teendő le.

A szállításra nézve mérvadók és kötelezők a 122291/96. sz. általános szállítási feltételek; a csepűszállításra vonatkozó 40322/92. sz., a jutfonalak szállítására vonatkozó 94683/92. számú és a tisztított kender szállítására vonatkozó 40322/92. számú különleges feltételek.

A pályázat és szállításra vonatkozó egyéb részletes módzatok az ajánlati felhívásban foglaltatnak, mely az igazgatóság anyag és leltárbeszerzési szakosztályánál és valamennyi üzletvezetőségénél megszerezhető.

Az anyag és leltárbeszerzési szakosztály ezen ajánlati felhívást ingyen adja ki, esetleg postán is megküldi.
Budapest, 1907. évi szeptember hóban.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

Keil-lakk

legkitűnőbb mázó-szer puha padló számára.

Keil-féle viasz-kenőcs kemény padló számára
Keil-féle fehér „Glasur,” fénymáz 90 f.
Keil-féle arany-fénymáz képereteknek 40 f.
Keil-féle szalmakalap-festék minden színben.

Mindenkor kaphatók

BEHYNA TESTVÉREK czégnél **S.-A.-UJHELY.**

Eperjes: J. V. Gallotsik. — Kassa: Novelly Sándor utóda.

Kis-Szeben: Kassewitz J. János.